

Framtagen av: Vårdhygien i Region Östergötland	Sökord i diariet:	Giltig fr.o.m. 2016-03-07
Fastställd av: Medicinskt ansvariga	Målgrupp:	Giltigt t.o.m. 2018-01-01
Fastställd år: 2009, 2014-01-01	Diarienummer: VON 2016/00225 779	

Basala hygienrutiner, arbetsdräkt och personalhygien

Basala hygienrutiner ska tillämpas konsekvent av all personal i vård- och omvårdnadsarbete.

Syfte

- Förhindra direkt kontaktsmitta från vårdtagare till personal och från personal till vårdtagare.
- Förhindra indirekt kontaktsmitta mellan vårdtagare via personalens händer, kläder och omgivning/utrustning.

I basala hygienrutiner ingår:

- **Handdesinfektion** ska genomföras före och efter all omvårdnad/undersökning samt före rent och efter orent arbete. Händer ska desinfekteras både före och efter användning av handskar. Handdesinfektionsmedel utan förtjockningsmedel rekommenderas eftersom gelen lämnar en hinna på händerna. Hinnan måste sköljas bort med vatten efter cirka 5 desinfektioner. Noggrann handtvätt minst 30 sek med flytande tvål och vatten om händerna är synligt smutsiga eller varit i kontakt med vårdtagare med diarré förorsakad av virus eller Clostridium Difficile. Viktigt att torka händer torra efter tvätt innan handdesinfektion utförs.

- **Handskar** får endast användas vid kontakt med urin, avföring, blod, uppkastning, sekret och vid blodprovstagning.
- **Plastförkläde eller ev. skyddsrock** ska användas för att skydda arbetskläderna i samband med nära omvårdnad/undersökning, sängbäddning, toalettbestyr, påklädning eller hantering av smutsiga föremål. Och då det finns risk för stänk och kontakt med kroppsvätskor och. Förklädet ska kasseras efter användandet.

Arbetskläder (för inomhus vård- och omsorgsarbete)

- Ska ha kort ärm som slutar ovanför armbågen för att möjliggöra en korrekt handhygien
Klädseln ska bestå av bussarong med byxa till eller klänning som kan kombineras med långa eller korta strumpor, strumpbyxa med eller utan fot. Inget tvång att bära strumpor.
- Ska bytas dagligen samt direkt i samband med förorening eller då den blivit våt
- Ska används endast på arbetsplatsen och under arbetstid. Om arbetet bedrivs på flera platser får de dock bäras vid färd mellan dessa.
- Bör tillhandahållas av arbetsgivaren
- Ska inte kombineras med privata kläder förutom underkläder, kortärmad T-shirt, huvudduk, strumpor och skor.
- Ska med fördel tvättas på tvätter i en kvalitetskontrollerad tvättprocess, även privat inköpta arbetskläder
- Sker tvätt på arbetsplats skall arbetskläder tvättas i 60 till 70°C under tio minuter. Kläderna ska alltid tumlas torra eller torkas i torkskåp.
- Ska förvaras så att dess renhet behålls fram till användandet

Personalhygien

- Naglarna ska vara kortklippta och rena.
- Naglarna ska vara fria från nagellack och allt konstmaterial, för att en fullgod handdesinfektion ska vara möjlig att uppnå.
- Armband, armbandsklockor eller ringar får inte bäras under arbetstid.
- Vid nära omvårdnadsarbete och andra rena arbetsuppgifter ska långt hår/skägg eller huvudduk vara uppsatt eller instoppat i bussarongen så att det förhindras att hänga ned i arbetsfältet.

- Långärmade plagg får inte bäras under arbetsdräkten.
- Smycken i piercade hål kan användas om de inte hänger ner i arbetsfältet. Piercade hål ska vara läkta och utan infektionstecken. Om hålet är infekterat kan det utgöra en risk för indirekt kontaktsmitta.
- Orthoser eller motsvarande på händer och/eller underarmar ska inte användas vid nära omvårdnadsarbete.
- Medarbetarens händer och underarmar ska vara fria från förband och i sådant skick att korrekt handdesinfektion kan utföras.

Kommentar och tillägg från Norrköpings Kommun

Brott mot basala hygienrutiner

Arbetstagare som i arbetet gjort sig skyldig till fel eller försummelse i följsamhet till basala hygienrutiner trots tillsägelse, kompletterande utbildning och uppföljning av att arbetstagaren förstått innebörden i direktivet, kan detta bli föremål för disciplinära åtgärder.